מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את שתי העמדות בוויכוח על הסלנג
- לזהות מילים שהתקבלו לעברית משפות אחרות
- לתרגל כתיבה במשלבי לשון שונים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה

1. א – שהוא מצמצם את אוצר המילים
2. ב – מיידיש
3. ב – שהוא סימן לחיוניות השפה
4. ב – לבגדים
5. ב – היא יכולה להיעלם אחרי שנה או שנתיים

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – שתי העמדות מסכימות שהשפה משתנה, הוויכוח הוא על המינון
2. נכון – כך נכתב בטקסט במפורש
3. לא נכון – דוברת טובה יודעת לעבור בין משלבים, לא לוותר על אחד מהם
4. לא נכון – הטקסט מזכיר גם ערבית, יידיש ושפות נוספות
5. נכון – כך נכתב בפסקה השנייה

חלק ג' – השלמת מילים

1. רשמית
2. מצמצם
3. שאלה
4. טקס
5. שייכות

חלק ד' – התאמה - מילים ומשמעותן

- 1 – ה (גדול, מגיע להרבה מקומות)
- 2 – ד (מקטין)
- 3 – א (חיים וכוח)
- 4 – ב (רמות לשון שונות)
- 5 – ג (הכמות שמשתמשים בה)

חלק ה' – סדר נכון - מבנה הטיעון

1. פתיחה עם דוגמה למשפט סלנג יומיומי
2. הצגת עמדת המתנגדים לסלנג
3. הצגת עמדת התומכים בסלנג
4. מסקנה על הצורך לדעת לעבור בין משלבים
5. שאלה פתוחה לקוראים בסיום

חלק ו' – כתיבה ומחשבה

1. התלמיד יבחר עמדה ויביא נימוק אחד מהטקסט (למשל שייכות דורית, או צמצום אוצר מילים) ודוגמה אישית
2. התלמיד יכתוב שני משפטים מקבילים המראים הבדל במשלב לשוני

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד יציין עמדת מתנגדים (צמצום אוצר מילים) ועמדת תומכים (חיוניות ושייכות)
- דוגמה כמו נודניק מיידיש
- הסבר שמשלב הוא רמת לשון, וחשוב כי יש מצבים רשמיים ולא רשמיים

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על מילות סלנג שהתלמידים משתמשים בהן היום
- כדאי להדגיש שהטקסט לא פוסל את הסלנג אלא מציג איזון בין משלבים
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הפריטים המסומנים כקשים

דף תרגול: שפת הסלנג – איום או עושר?

דף התלמיד/ה **רגיל**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הטקסט עוסק בוויכוח על מקומו של הסלנג בעברית - האם הוא מצמצם את השפה או מעשיר אותה. נתרגל הבנת הנקרא ונכיר מילים ששאלנו משפות אחרות.

1 חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה טוענים המתנגדים לסלנג?

א) שהוא מצמצם את אוצר המילים ב) שהוא יקר מדי ג) שהוא קשה ללמידה

ד) שהוא לא קיים בפועל

2. מאיזו שפה הגיעה המילה נודניק?

א) מערבית ב) מיידיש ג) מאנגלית ד) מצרפתית

3. מה טוענים חוקרי השפה על הסלנג?

א) שהוא מזיק לעברית ב) שהוא סימן לחיוניות השפה ג) שצריך לאסור אותו

ד) שהוא תופעה חדשה בעברית

4. למה משווה הטקסט את השימוש במשלבי לשון?

א) לאוכל ב) לבגדים ג) למוזיקה ד) למשחקים

5. מה קורה למילת סלנג לפי הטקסט?

א) היא תמיד נשארת לנצח ב) היא יכולה להיעלם אחרי שנה או שנתיים

ג) היא הופכת מיד למילה רשמית ד) אסור להשתמש בה בכלל

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לפי הטקסט, שתי העמדות חושבות שהשפה בכלל לא משתנה	☐	☐
2	המילה נודניקית היא צורת נקבה של נודניק	☐	☐
3	לפי הטקסט דוברת טובה היא מי שמוותרת לגמרי על הסלנג	☐	☐
4	העברית שאלה מילים רק מהאנגלית	☐	☐
5	המתנגדים לסלנג טוענים שהרגל הדיבור עובר גם לכתיבה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. מילות הסלנג הן השפה הלא _____ של החצר

2. המתנגדים טוענים שהסלנג _____ את אוצר המילים

3. העברית _____ מילים מערבית, מיידיש ומשפות נוספות

4. יש בגדים לחוף ויש בגדים ל _____

5. הסלנג יוצר תחושת _____ ומאפשר לכל דור לבטא את עולמו

4 חלק ד' – התאמה - מילים ומשמעותן

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נרחב	___	**א.** חיים וכוח
2. מצמצם	___	**ב.** רמות לשון שונות
3. חיוניות	___	**ג.** הכמות שמשתמשים בה
4. משלבים	___	**ד.** מקטין
5. המינון	___	**ה.** גדול, מגיע להרבה מקומות

5 חלק ה' – סדר נכון - מבנה הטיעון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מסקנה על הצורך לדעת לעבור בין משלבים
☐	פתיחה עם דוגמה למשפט סלנג יומיומי
☐	שאלה פתוחה לקוראים בסיום
☐	הצגת עמדת התומכים בסלנג
☐	הצגת עמדת המתנגדים לסלנג

6 חלק ו' – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה: האם לדעתכם הסלנג הוא עושר או איום לעברית? נמקו עם דוגמה אחת מהטקסט

2. כתבו משפט אחד בסלנג וכתבו אותו שוב בלשון רשמית

כרטיס יציאה

מהן שתי העמדות העיקריות בוויכוח על הסלנג?

תנו דוגמה אחת למילה שהתקבלה לעברית משפה אחרת

מהו משלב לשון, ולמה חשוב לדעת לעבור ביניהם?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀